Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost
NÁRODNÍ CENTRUM PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY A KLASIFIKACE
ÚZIS ČR
UNIVERZITA KARLOVA

Česká verze Mezinárodní klasifikace nemocí, 11. revize (MKN-11) a plánování implementace v ČR

Ing. Dana Krejčová
MUDr. Miroslav Zvolský
RNDr. Šárka Daňková

Seminář Výstupy projektu NCMNK
KlasifiKon, 9. listopadu 2021
Akce je pořádána v rámci projektu NCMNK - Národní centrum pro medicínské nomenklatury a klasifikace, registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016089.

KlasifiKon

Konference o klinických klasifikačních a terminologických systémech a jejich použití v českém zdravotnictví

seminář 9. 11. 2021

Základní informace o MKN-11

- Nejen klasifikace, ale velmi podrobná terminologie (slovník pojmů)
- Není to kniha, je to databáze
- Umožňuje kombinování kódů, tzv. „postkoordinace“ – vytváření podrobné informace použitím více kódů najednou
- „Extension codes“ – násobně zvyšují informační obsah, např. závažnost diagnózy, podrobnou topografii, morfologický nález, chemické látky, patogeny,…

- 25. května 2019 schválena rezoluce A72/29, která zavádí MKN-11 **s platností od 1. 1. 2022** s pětiletým přechodným obdobím pro vykazování statistických údajů v oblasti mortality

Tvorba české verze MKN-11

- Terminologická vrstva MKN-11 (tzv. Foundation layer) obsahuje přes 129.000 termínů, z toho více než 55 000 položek pro kódování mortality a morbidity (MMS)
- **Český překladatelský tým** – 10členný interní tým z ÚZIS ČR + 2 experti z ÚBLG
- Spolupráce s experty z Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků, 1. LF UK
- Kliničtí experti – jsou oslovování k ověření překladu a doplnění české terminologie po 1. fázi překladu; nominováni od ČLS JEP
- **Překlad probíhá ve webové platformě dodané WHO**
- Importem nahrány termíny z MKN-10 (názvy kódovaných položek), zaujímají asi 2 % obsahu MKN-11

Prostředí překladatelské platformy

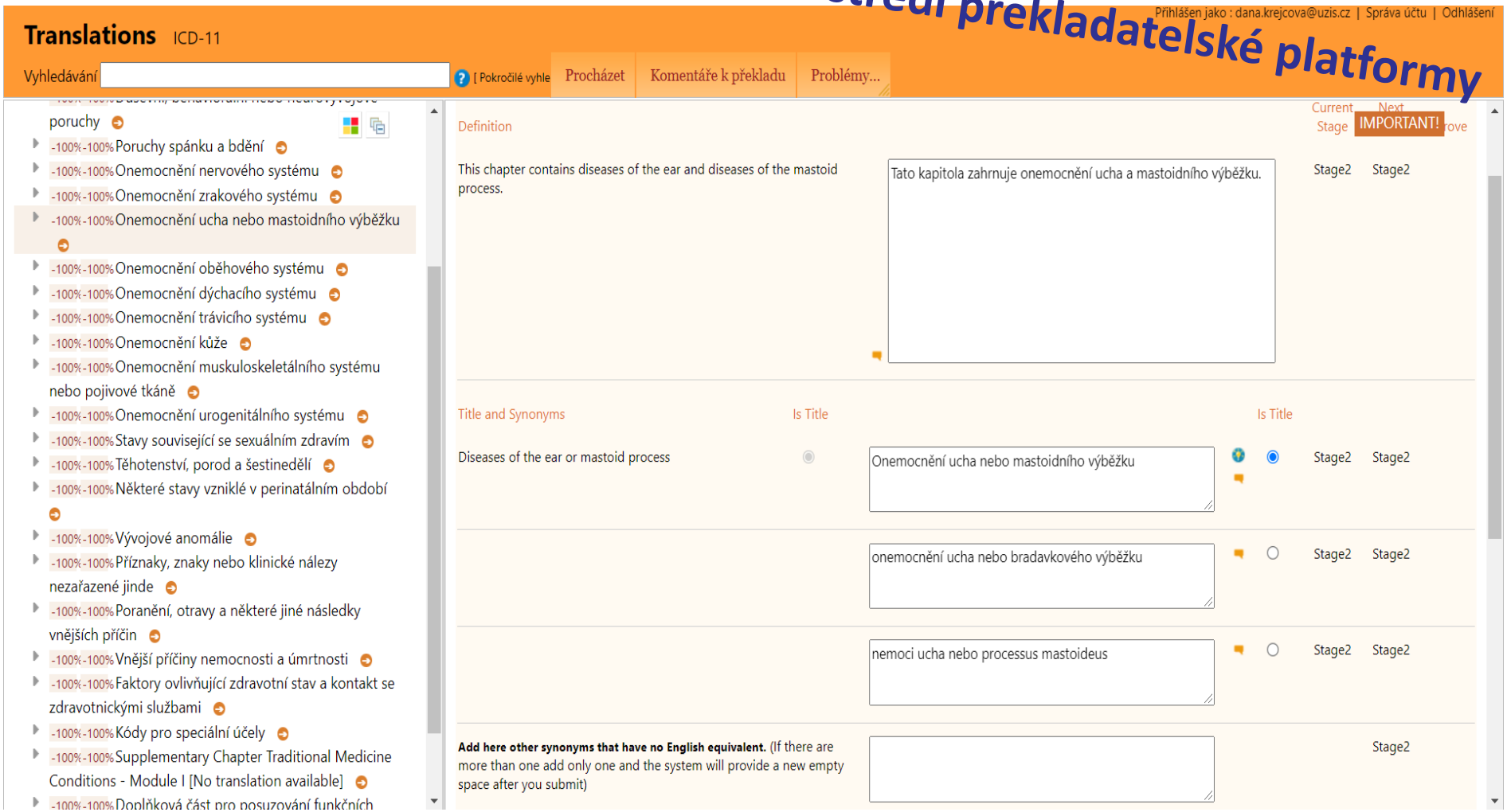

Postup práce tvorby české MKN-11

- Překladatel
  - ✓ užití metodických materiálů
  - ✓ základní překlad, konzultace s UK, workshopy, vypořádání připomínek
- Klinický expert
  - ✓ kontrola správnosti a odbornosti termínů, doplnění chybějících a nejasných termínů a synonym, kontrola kompletnosti kapitoly
- Jazyková kontrola
  - ✓ kontrola konzistence překladu, uplatnění pravidel pro překlad, jazykové správnosti
- Postprodukce
  - ✓ nahrání do platformy prostřednictvím WHO
  - ✓ doplnění synonym a přidružených termínů, doplnění kombinace termínů, finální úpravy a sjednocení textu, jednotná terminologie

Časový harmonogram

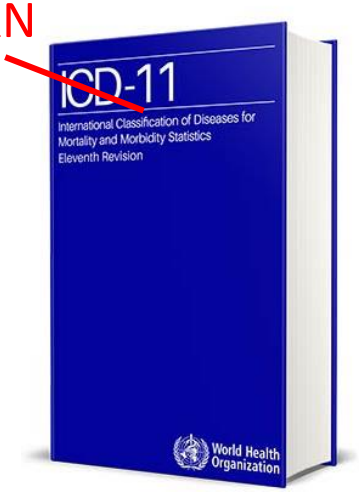

začátek 2022 — vytvoření české verze MKN-11 (1. verze)

1. polovina 2022 — připomínkování experty

září 2022 — schválení a publikace 1. české verze MKN-11

2. polovina 2022 — oponentura „široké veřejnosti“

Současný stav české verze MKN-11

- **70 %** obsahu přeloženo
- **103 957** doplněných českých
- termínů

- dokončené kapitoly: 1
- v procesu validace KE: 7
- kapitoly k validaci: 4
- v procesu interní validace: 4
- v procesu překladu: 10

Quality adjusted completion rates

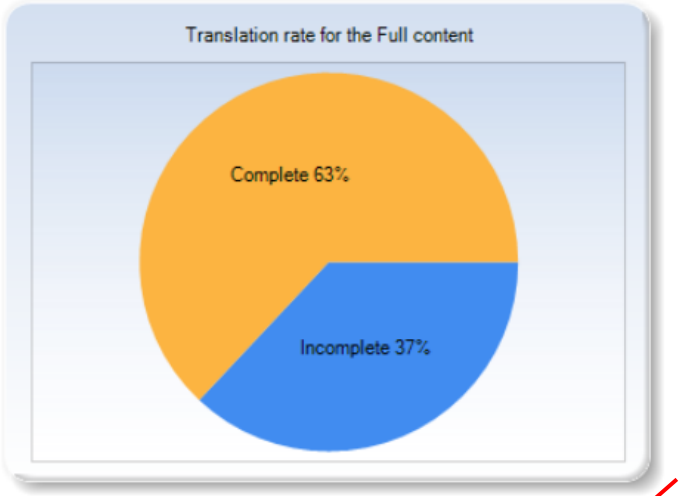

Raw completion rates

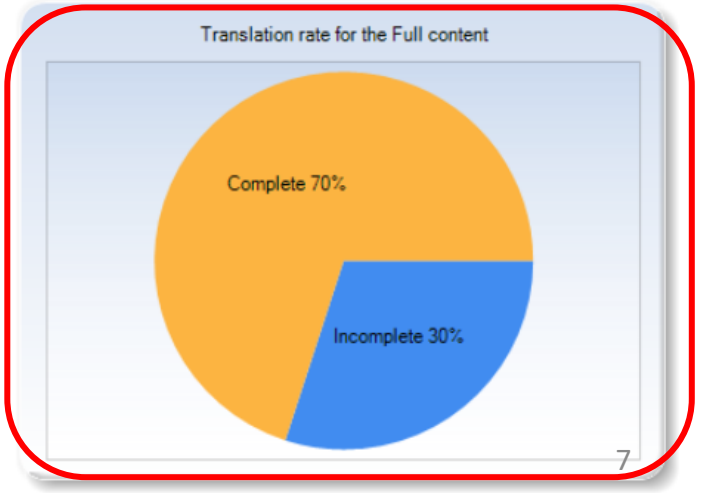

k datu 24. 10. 2021

Kroky potřebné pro implementaci MKN-11

(Pre)implementační analýza

- Prvním předpokladem implementace MKN-11 v ČR je existence české verze a navazujících materiálů a podkladů pro použití v informačních systémech.
- Dalším předpokladem implementace MKN-11 v praxi je její základní představení – prezentace, distribuce, vzdělání v oblasti jejího používání
- Je nutné mapovat reálné potřeby a možnosti implementace MKN-11 v národně relevantních systémech a na základě podkladů a zpětné vazby provést rozhodnutí v některých technických oblastech
- Klíčovým krokem je legislativní ukotvení

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NÁRODNÍ CENTRUM PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY A KLASIFIKACE

ÚZIS ČR

UNIVERZITA KARLOVA

Načasování aktivit = roadmapa

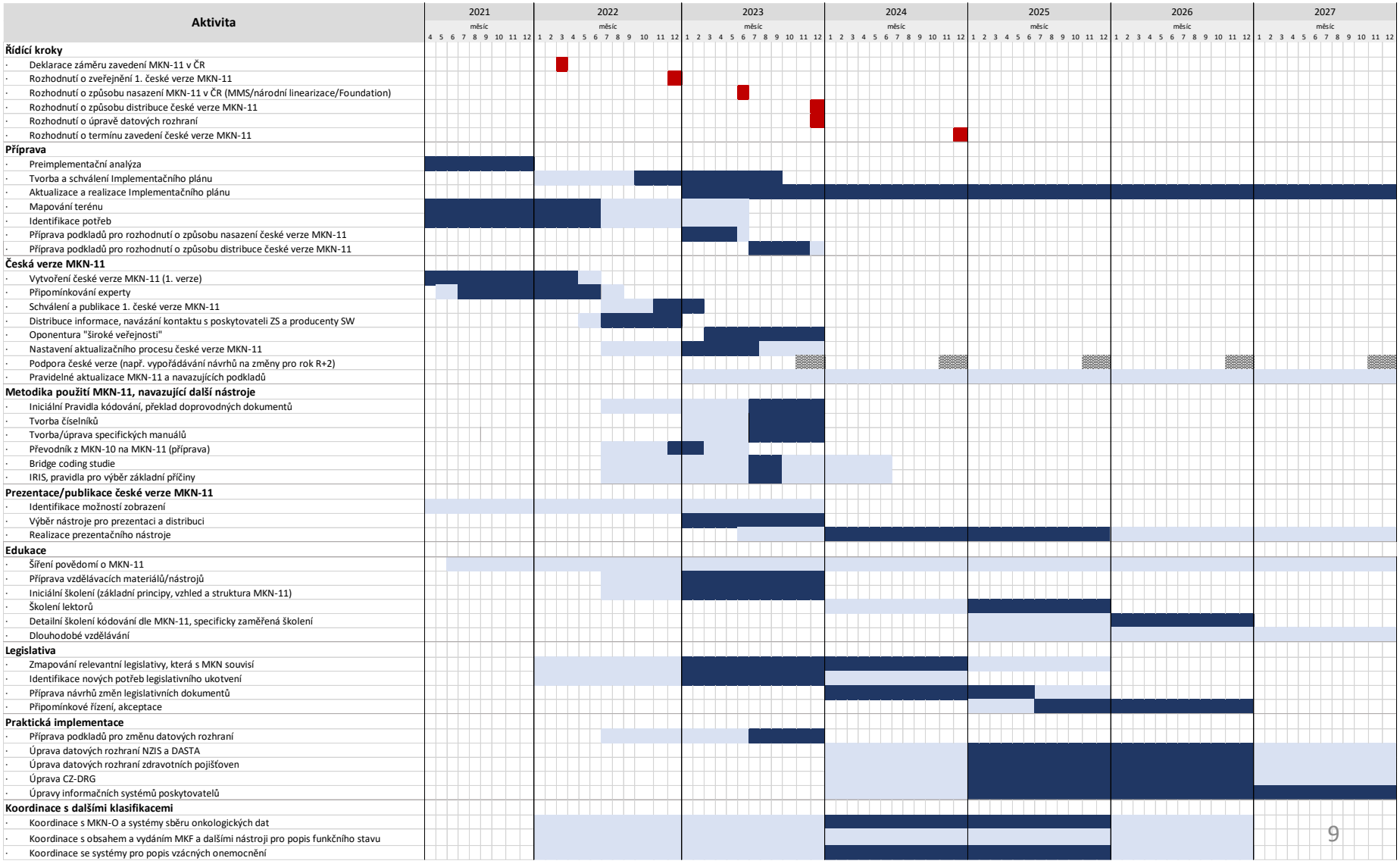

Meziresortní pracovní komise pro přípravu a koordinaci zavedení MKN-11 v ČR

- Pro účely informovanosti, participace a komunikace s aktéry
- Složena ze zástupců dotčených institucí:
  - Ministerstvo zdravotnictví ČR
  - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
  - Český statistický úřad
  - Státní zdravotní ústav
  - Státní ústav pro kontrolu léčiv
  - Národní centrum elektronického zdravotnictví
  - Zdravotní pojišťovny
  - Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
  - Česká lékařská komora, Česká lékárnická komora, Česká stomatologická komora
  - Asociace poskytovatelů zdravotních služeb

Meziresortní pracovní komise pro přípravu a koordinaci zavedení MKN-11 v ČR

- Schválena poradou vedení Ministerstva zdravotnictví ČR jako odborný poradní orgán s cílem:

Zajistit informovanost jednotlivých institucí o 11. revizi MKN, jejich vlastnostech a dopadech na jednotlivé agendy

Zajistit sběr námětů na akce a změny procesů nutné pro přechod na MKN-11 z jednotlivých institucí

Pravidelně informovat poradu vedení o stavu implementace MKN-11

Identifikovat možné problémy, rizika a konflikty při implementaci MKN-11

Vytvořit personální kapacity a zajistit proškolení expertů z jednotlivých institucí

Zjistit konkrétní potřeby jednotlivých institucí/agend na přechod na MKN-11 včetně požadavků na technické zajištění a zjištění možných termínů přechodu na MKN-11

Aktivně diskutovat a realizovat kroky směřující k zavedení MKN-11 v praxi, spolu se zhodnocením rizik a problémů s tím spojených

Hlavní výzvy související s implementací

- Na jaké úrovni bude MKN-11 v ČR implementována?
  a) MMS
  b) „národní“ linearizace
  c) Foundation
- Jak bude zavedení MKN-11 načasováno?
  a) jednotné systémové ve všech agendách najednou
  b) individualizované zavedení MKN-11 v agendách nezávisle
- Jaký bude způsob prezentace a distribuce MKN-11?
  a) (WHO) prohlížeč klasifikace
  b) „Coding Tool“, tedy fulltextové vyhledávání termínů v klasifikaci MKN-11, resp. ve vrstvě Foundation
  c) národní rozhraní API s rozšířenými službami

Mezinárodní spolupráce

- Intenzivní komunikace s Polskem a Slovenskem, v obou státech připravují překlad MKN-11
- Komunikace s WHO - konzultace týkající se problematiky překladu
- Konzultace s Nizozemskem a Německem
- WHO Europe iniciovala intenzivnější spolupráci v rámci „WHO-FIC Europe Network“ - vytvoření prostoru pro evropské státy pro sdílení zkušeností s přípravou a implementací MKN-11 (a dalších klasifikací) v jednotlivých zemích

Klasifikon

Konference o klinických klasifikačních a terminologických systémech a jejich použití v českém zdravotnictví

Děkuji za pozornost.

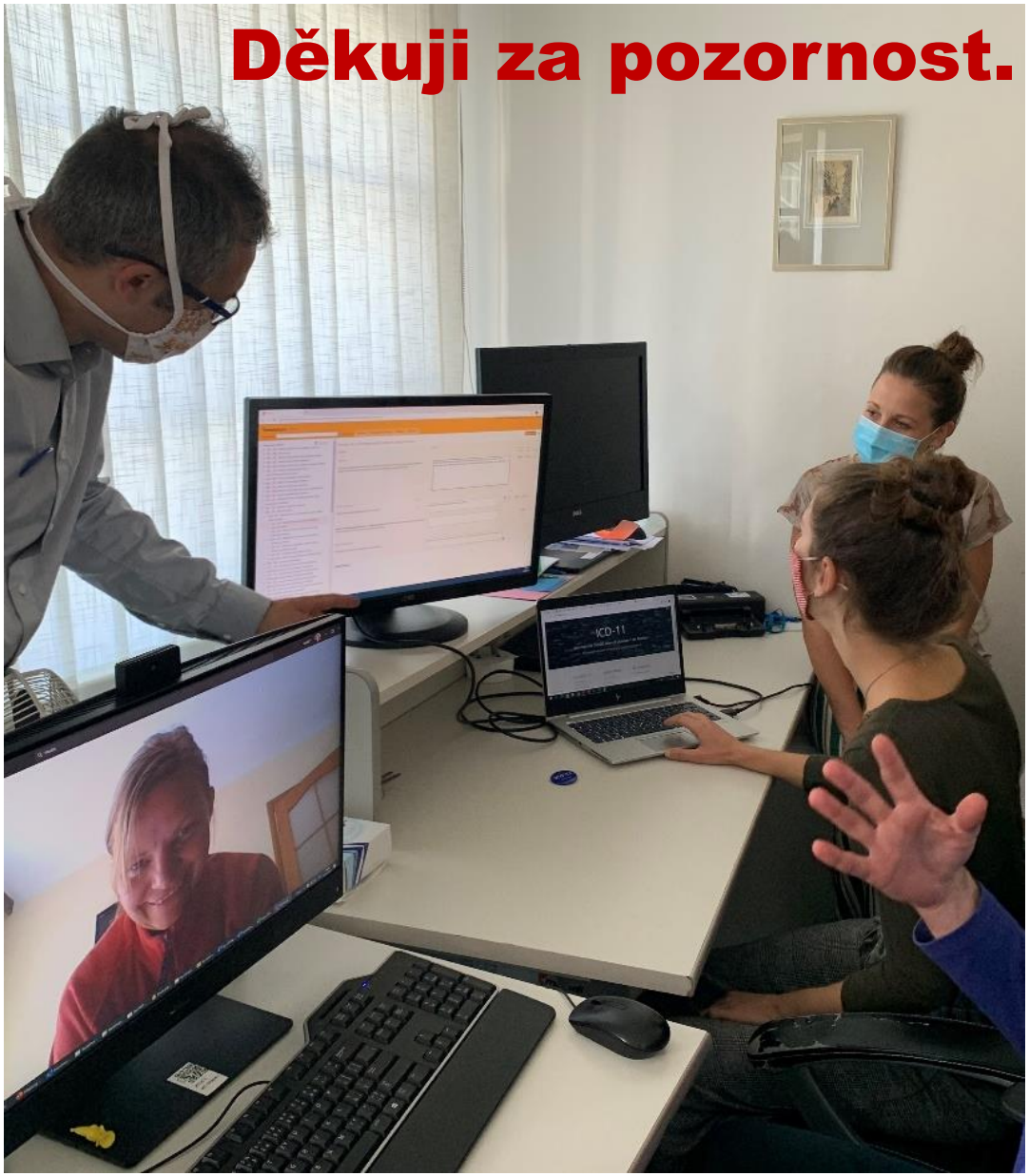

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NÁRODNÍ CENTRUM PRO MEDICÍNSKÉ NOMENKLATURY A KLASIFIKACE

ÚZIS ČR

UNIVERZITA KARLOVA